

ΤΑΞΗ: Α΄ ΓΕΝΙΚΟΥ ΛΥΚΕΙΟΥ
ΜΑΘΗΜΑ: ΝΕΟΕΛΛΗΝΙΚΗ ΓΛΩΣΣΑ

Ημερομηνία: Πέμπτη 4 Ιανουαρίου 2024
Διάρκεια Εξέτασης: 3 ώρες

ΕΚΦΩΝΗΣΕΙΣ

ΚΕΙΜΕΝΑ

ΚΕΙΜΕΝΟ 1

Γλωσσομάθεια: ένα χρήσιμο εργαλείο για όλους

Η γλωσσομάθεια είναι ένα χρήσιμο εργαλείο στο σύγχρονο κόσμο. Πολύτιμο για το άτομο ειδικά των σύγχρονων πολυπολιτισμικών κοινωνιών. Είναι ένα εργαλείο μέσω του οποίου μπορεί να κατακτήσει τον πολιτισμό του κόσμου!

Αποτελεί σημαντικό προσόν για την επαγγελματική αποκατάσταση του ατόμου, γιατί η παγκοσμιοποίηση επιβάλλει τη γνώση διαφόρων γλωσσών προκειμένου το άτομο να επικοινωνεί με τα άτομα άλλων χωρών. Η αναζήτηση εργασίας σε χώρες πέρα από τη δική του μπορεί να είναι τελέσφορη, **αν** γνωρίζει ικανοποιητικά τη γλώσσα της κοινωνίας ένταξης. Η γλωσσομάθεια παράλληλα εξασφαλίζει στο άτομο εύκολη πρόσβαση στη διεθνή βιβλιογραφία και στη διεθνή ενημέρωση. Έτσι, διευρύνονται οι πνευματικοί του ορίζοντες, συγκρίνει απόψεις, κρίνει και προστατεύεται από την παραπληροφόρηση.

Η γλωσσομάθεια δίνει τη δυνατότητα στο άτομο να έρθει σε επαφή με τις αντιλήψεις και την κουλτούρα ενός λαού. Συμβάλλει στην κατανόηση της λογοτεχνίας και των πολιτιστικών του δημιουργημάτων, «μαθαίνοντας» τον ιδιαίτερο τρόπο ζωής ενός έθνους. **Παράλληλα**, η συζήτηση με άτομα άλλων εθνοτήτων δίνει τη δυνατότητα στο πολύγλωσσο άτομο να αποκτήσει μια διαφορετική οπτική. Μια οπτική για τον κόσμο που τον περιβάλλει αλλά και για την ίδια τη ζωή. Έτσι, η εκμάθηση διαφόρων γλωσσών εξασφαλίζει απρόσκοπτη επικοινωνία, εποικοδομητική ανταλλαγή απόψεων και επιτυχή αλληλεπίδραση.

Η αλληλεπίδραση που συντελείται χάρη στη γλωσσομάθεια αίρει σε σημαντικό βαθμό κοινωνικές προκαταλήψεις και στερεότυπα, **καθώς** είναι ένα μέσο που συντελεί στη μείωση του ρατσισμού. Το πολύγλωσσο άτομο μέσα από την ομαλή επικοινωνία και το διάλογο με άλλους λαούς «σβήνει» καθετί που αμαυρώνει τις ανθρώπινες σχέσεις, καλλιεργεί ένα αίσθημα κοσμοπολιτισμού και βάζει ένα σημαντικό λιθαράκι στην εδραίωση ειρηνικών σχέσεων.

Η γλωσσομάθεια, **αναμφίβολα**, αποτελεί ένα διεθνές «διαβατήριο» για τον έξω κόσμο. Όχι μόνο για τον έφηβο αλλά για κάθε άτομο κάθε ηλικίας. Ένα διαβατήριο που θα του ανοίξει νέους δρόμους σε όλους τους τομείς: στο επάγγελμα, στον πολιτισμό, στην επικοινωνία. Στο να αγαπήσει τα ταξίδια αλλά και το συνάνθρωπό του, από τη στιγμή που θα τον γνωρίσει, αλλά και την ίδια τη ζωή. **Ίσως** τελικά στο να μάθει καλύτερα και τη δική του γλώσσα. Γιατί, όπως χαρακτηριστικά είχε πει ο Goethe: «όποιος δεν ξέρει ξένες γλώσσες, δεν ξέρει τίποτε από τη δική του».

Αμαλία Δημητροπούλου

(διασκευασμένο για τις ανάγκες της εξέτασης)

Πηγή: <https://dione.lib.unipi.gr/xmlui/handle/unipi/10432>

ΚΕΙΜΕΝΟ 2

Σύγχρονη Βαβέλ

ΕΙΣΑΓΩΓΙΚΟ ΣΗΜΕΙΩΜΑ: Κατά την αφήγηση στη Γένεση (πρώτο κεφάλαιο της Παλαιάς Διαθήκης), ο Πύργος της Βαβέλ ήταν ένα ψηλό κτίριο που χτιζόταν με σκοπό την αύξηση της φήμης και της εξουσίας του λαού των κατασκευαστών του, και στόχο είχε να φτάσει μέχρι τον ουρανό. Όμως, λόγω της βλασφημίας αυτής, ο Θεός σύγχυσε τις γλώσσες των κατασκευαστών, με αποτέλεσμα να καταστεί αδύνατη η ολοκλήρωσή του, και αυτοί να διασπαρουν σε όλο τον τότε γνωστό κόσμο. Η διήγηση της Γενέσεως επιχειρεί από την εβραϊκή λαϊκή παράδοση να εξηγήσει την ποικιλία των γλωσσών και εθνών στον κόσμο.

ΕΠΑΝΑΛΗΠΤΙΚΑ ΘΕΜΑΤΑ 2024
Α΄ ΦΑΣΗ**E_3.Nλ1(ε)**

Με μια λαλία ξεκίνησε το γένος των ανθρώπων,
ώσπου στο Πυργο της Βαβέλ
- πληρώνοντας την οφειλή της τύφλωσης -
έγινε η ανατροπή.

Κάθε στόμα και άλλη φωνή έβγαζε.
Τα πρόσωπα γεμίσαν έκπληξη, απορία!
Τα χέρια υψώνονταν, κινούνταν,
για να εξηγήσουν, να καταλάβουν!
Στο τέλος τα σώματα διασκορπίστηκαν
εκτονώνοντας το αδιέξοδο.

Όμως, με το πέρασμα του χρόνου
οι γιοί των ανθρώπων
'κάναν την τιμωρία εργαλείο,
πιστεύοντας ότι θα ξαναγίνει
ένα η ανθρωπότητα.

Τι μέγα λάθος!
Δεν καταλάβαν μάλλον
ότι δεν χρειάζονται μόνο οι λέξεις
για να μιλάς.
Και έτσι το τίμημα της αρχαίας οφειλής
ξεπληρώνεται ακόμα.

Αγγελική Καραγιάννη,
22/11/2023

Παρατηρήσεις**ΘΕΜΑ Α****1^ο υποερώτημα**

Να πυκνώσετε το περιεχόμενο της 3^{ης} και 4^{ης} παραγράφου του κειμένου σε ένα δικό σας κείμενο 60-70 λέξεων.

Μονάδες 10**2^ο υποερώτημα**

Να σχολιάσετε τη λειτουργία των παρακάτω σημείων στίξης και να δικαιολογήσετε την επιλογή τους από τον συντάκτη ως προς το επικοινωνιακό αποτέλεσμα.

Μονάδες 9

α. Το **θαυμαστικό** στην 1^η παράγραφο: «Είναι ένα εργαλείο μέσω του οποίου μπορεί να κατακτήσει τον πολιτισμό του κόσμου!»

β. Τα **εισαγωγικά** στην 5^η παράγραφο: «Η γλωσσομάθεια, αναμφίβολα, αποτελεί ένα διεθνές «διαβατήριο» για τον έξω κόσμο»

γ. Τη **διπλή τελεία** στην 5^η παράγραφο: «Ένα διαβατήριο που θα του ανοίξει νέους δρόμους σε όλους τους τομείς: στο επάγγελμα, στον πολιτισμό, στην επικοινωνία»

3^ο υποερώτημα

Στη δεύτερη παράγραφο του κειμένου παρατηρείται συνδυασμός τρόπων ανάπτυξης. Να τους εντοπίσετε και να αιτιολογήσετε την απάντησή σας.

Μονάδες 6**4^ο υποερώτημα**

Να γράψετε τι δηλώνει η κάθε μία από τις παρακάτω διαρθρωτικές λέξεις και να την αντικαταστήσετε με μια άλλη ισοδύναμη, ώστε να διατηρείται η ίδια νοηματική σχέση.

αν (2^η παράγραφος)

παράλληλα (3^η παράγραφος)

καθώς (4^η παράγραφος)

αναμφίβολα (5^η παράγραφος)

ίσως (5^η παράγραφος)

Μονάδες 10

ΕΠΑΝΑΛΗΠΤΙΚΑ ΘΕΜΑΤΑ 2024
Α΄ ΦΑΣΗ**E_3.Nλ1(ε)****ΘΕΜΑ Β**

Σε ένα κείμενο που θα δημοσιευτεί στην εφημερίδα του σχολείου σας να παρουσιάσετε την αξία που έχουν η γλωσσομάθεια και η πολυγλωσσία στη σύγχρονη παγκοσμιοποιημένη κοινωνία και να προτείνετε εναλλακτικούς τρόπους εκμάθησης των ξένων γλωσσών, πέραν του παραδοσιακού τρόπου διδασκαλίας. Το κείμενό σας να έχει έκταση 350-400 λέξεων.

Μονάδες 30**ΘΕΜΑ Γ**

- Γ1.** Να εντοπίσετε τα διαφορετικά χρονικά επίπεδα του ποιήματος και να σχολιάσετε σύντομα το περιεχόμενό τους. (Μονάδες 10)
- Γ2.** Στο ποίημα κυριαρχεί το γ' ρηματικό πρόσωπο, ενώ στην τελευταία στροφή αξιοποιείται από την ποιήτρια και το β' ρηματικό πρόσωπο. Τι επιτυγχάνεται με την κάθε γλωσσική επιλογή και για ποιο λόγο επιλέχθηκε αυτή η εναλλαγή στην τελευταία στροφή; (Μονάδες 10)

Μονάδες 20**ΘΕΜΑ Δ**

Ποιο είναι, κατά τη γνώμη σας, το νόημα των στίχων: «Δεν κατάλαβαν μάλλον / ότι δεν χρειάζονται μόνο οι λέξεις / για να μιλάς»; Συμφωνείτε με τη θέση αυτή της ποιήτριας; Να απαντήσετε τεκμηριώνοντας την άποψή σας σε ένα κείμενο 100 – 150 λέξεων.

Μονάδες 15